

Forfatter: Stuckenberg, Viggo

Titel: BREV TIL: Slomann FRA: Stuckenberg, Viggo (1902-06-07)

Citation: Stuckenberg, Viggo: "BREV TIL: Slomann FRA: Stuckenberg, Viggo (1902-06-07)", i *Mindebogen 1932 : Breve Fra Georg Brandes*, Gyldendalske Boghandel Nordisk Forlag, s. 97. Onlineudgave fra Danmarks Breve: <https://tekster.kb.dk/text/letters-001991827-000-shoot-L0019918270000033.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Mindebogen 1932 : Breve Fra Georg Brandes

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

STUCKENBERG SOM LÆRER

Paris 7 Juni 1902

57. Rue de Seine

Hotel du Maroc.

Kære Hr. Slomann!

Jeg haaber De ikke er fortørnet paa mig, fordi jeg først nu sender Dem en Hilsen. Tiden er løbet saa besynderligt fra mig. Jeg har adskillige Gange været ved at skrive til Dem, men er i Stedet falden i Staver over et eller andet. Jeg har i det hele taget haft et betydeligt Mas med at finde mig til Rette hernede, et saa betydeligt, at jeg gruer for at skulle begynde forfra i Italien, — hvorfor jeg, nu da jeg omsider er lidt hjemme her, har besluttet at nøjes med, hvad jeg denne Gang kan faa af Frankrig og gemme Resten af Verden til en anden Gang. Selv om jeg aldrig skulde komme ud mere, vil jeg ikke føle Ulykken saa stor. Jeg har forlængst opdaget, at der skal Oplevelser til for at man kan gøre sig en fremmed By underdanig. Men jeg har mine Oplevelser, de som betyder noget, bag mig. Hvad jeg husker f. Eks. en Plæne ved St. Cloud paa, eller en Boulevardkafe, er, at der sad jeg og længtes saa ganske gudsjammerligt efter helt andre Ting. Det er ogsaa en Maade at se sig om paa. Jeg vil ikke sige andet end, at jeg har lidt frygteligt under den. Men — den har forløst en Bunke Varme i mig, som har ligget bunden i mange Aar. Naar man saaledes bliver sat ensom ud, bliver med ét Slag alt det levende, som man har gaaet og drøset over Dag ud og Dag ind. Kunsten er det eneste, jeg forstaar mig lidt paa hernede. Men det gaar mig med den som med alt smukt jeg ser, — den levende, evige Skønhed i den vækker i samme Nu alt det bedste, jeg ved at tænke paa. Jeg har paa Louvre oplevet nogle af de heftigste Øjeblikke i mit Liv, f. Eks. over for Venus fra Milo. I saadant et Øjeblik bliver s. 98alt Ens eget, Ens Lykke og Ulykke, til en varm Skønhedsbølge og det at være levende saa betagende rigt — og saa vemodigt, fordi man aldrig naar at kunne dele den Glædes Frugtbarhed med nogen Sjæl paa Jorden. Man naar det ikke. Intet Øjeblik er man saa ensom, som naar man betages dybest. Der er stor Styrke i den Ensomhed, men den har sin sviende Side.

2*

Jeg rejste herved buldrende glad over at slippe ud. Jeg havde ikke været her i to Dage, før jeg forstod, at jeg snart er fyrretyve Aar. Det var mig en ganske ny Opdagelse. Til at begynde med forstemte den mig. Jeg havde troet, at hver Ting hernede skulde besætte mig. Det skete ikke. Livet hernede lader mig ganske uanfægtet. Det morer mig at sidde og se paa det. Men jeg ved saa udmærket godt, at de Mennesker gaar om og tumler med akkurat de samme Fortrædeligheder som vi andre. At de taler Fransk gør ingen Forskel. Mine Tanker er ikke her i Paris. Hvor man saa vilde anbringe mig, de vilde aldrig være der, hvor jeg var. Det gør imidlertid ingenting. Hovedsagen er dog den, at man tænker. Og der er gaaet mere gennem min Hjerne og Hjerter i den Maaned, jeg har siddet her, end i hele det forløbne Aar. I Morgen flytter jeg de samme Tanker ned til Tours for en Uges Tid. Jeg vil se Loiredalen og nogle gamle Slotte. Versailles var mig en grim Kasse, indvendig fordærvet af ligegyldige Slagbilleder. Paa Terrassen ved St. Germain har jeg tilbragt en dejlig Dag. Men jeg vil se nogle af Frans den 1stes rigtige Bygninger.

Vil De hilse Deres Hustru og Sønnerne, i det hele taget hilse paa Skolen.

Jeg har vel ikke forstemt Dem med dette Brev? Jeg forsikrer Dem, jeg befinder mig mere menneskeligt afvejet end nogen Sinde. Almindelig Rejsemorskab vil jeg aldrig komme til at opleve.

Deres hengivne
Viggo Stuckenberg

Det kan godt være, jeg kommer hjem, før nogen aner det, — naar jeg synes, jeg er mæt.

s. 99

Facsimile af foranstaaende Brev.

s. 100

s. 101

Er nu dette Brev til Skolebestyrer Emil Slomann, Stuckenberg's Rektor, skrevet, saaledes som man af Pligt maa skrive til en, der er Leder af den Virksomhed, man selv føler Lede ved, fordi Arbejdet i den i Aarenes Løb har taget ens Kræfter og gjort Tilværelsen — først graa, siden uudholdelig? Ja, for saaledes er den gængse Opfattelse, at Skolearbejdet var noget nær et Martyrium for Stuckenberg? Hvorledes kan dette være opstaaet? Ved et rent logisk Ræsonnement: Stuckenberg kunde have skrevet langt mere — maaske det dobbelte — hvis han havde haft hele Dagen til sin Raadighed og ikke været nødt til at tilbringe en seks, syv Timer af den paa en Skole.

Denne Slutning lyder bestikkende, forudsat at en Digters Produktivitet kan sættes i Gang som et

Tærskæværk, blot man trykker paa den elektriske Knap. Men saadan er Mennesker — fraregnet de helt eksakte, de, hvis Liv tegner sig som den rette Linje i Geometrien — nu ikke indrettet og mindst af alle Digterne. Her maa kræves, at Udkommet, i det mindste den lille Part af det, som hedder „det daglige Brød“ er sikret, for at der skal kunne skabes noget af Betydning. Er den fuldkommen bare Bund naaet, skal der skrives, blot fordi det er nødvendigt, ikke af Lyst og uden Inspiration. Netop saadan vilde det være gaaet Stuckenberg, om han ikke havde haft sin Lærergerning, og til Tider kunde det alligevel knibe økonomisk nok endda. Naar disse Vanskeligheder meldte sig, var hans poetiske Aare fuldkommen udtørret ; der skulde Medgang til, blot ganske lidt, for han var ikke forvænt ; det havde Livet hurtigt vænnet ham af med.

Ifølge Tonen i det foran trykte Brev, sammenholdt med det her udviklede og underbygget af Breve og Udtalelser af dem, som stod Stuckenberg nær, samt af den Omstændighed, at Stuckenberg tilegnede Emil Slomann sit Drama „Den vilde Jæger“ (1894) og hans Skole den lille fine Enklave i Lyrikken : Skolesangene, skal netop siges dette : Stuckenberg omgikkes Slomann som en Ven, dybt taknemmelig over at have fundet et Sted, hvor han kunde virke. Til Gavn for Skolen, som han prægede med sin varme Personlighed, og til Glæde og Adspredelse for sig selv. Ja, i de svære Aar omkring Aarhundredskiftet, hvor Nøden i dens mange forskellige Former satte hans hyggelige Hjem i Lyngby i Belejringsstilstand, kom Skolen til at betyde et Fristed for ham. Det at kunne rejse til København var at fjerne sine Bekymringer, for det var jo at komme ind til en Skare Børn, hvis hele Hengivenhed Stuckenberg havde. Til Børn, hvis Interesse og Opmærksomhed han holdt fangen i Timerne, og som flokkedes om hans Kateder, naar Klokkerne ringede, for at betro ham deres Glæder og Sorger ; til et Lærerpersone, der paa forskellig Maade har vist, hvor det holdt af sin Digterkollega. Nogle af dem har sagt mig det, en enkelt s. 102 tilføjede for Fuldstændighedens Skyld, at de ogsaa drillede Viggo Stuckenberg lidt, naar Lejlighed gaves. Hertil havde de ogsaa et let Offer, blandt hvis mange karakterfaste Egenskaber der ogsaa fandtes en mærkelig forlegen Blufærdighed, som han ikke kunde holde i sit Indre, men som straks sprang frem paa Ydersiden, gled som et Slør over hans Ansigt. Andre af Kollegerne viste deres Taknemmelighed ved at bidrage til hans Mindesmærke, og hvad der var smukkeste var at se dem ved Afsløringen af det. Se deres Andagt, deres Glæde over, at det nu var kommet dertil med deres gamle Ven, at hans Vers, hans Tanker og gennem dem ham selv skulde foreviges.

Det er nu 29 Aar siden, han blev kaldt ud af deres Kreds, siden den sidste Stilebunke blev rettet, den sidste Historie fortalt; Smilet, det store, fine, varme Smil, døde bort, og Mindet tog dets Plads og har beholdt den Aarene igennem.